

Reageren
o.e.n.s@haarlem.nl

Adres:
Grote markt 2
2011 Haarlem

maart 2014

Gemeente Haarlem, afdeling Onderzoek en Statistiek

Bezuinigen, maar waarom?

Het Digipanel over bezuiniging op gemeentelijke taken

De komende jaren heeft de gemeente Haarlem de moeilijke opdracht om nog meer te bezuinigen dan tot nu toe al het geval was. Door de economische crisis, nieuw beleid vanuit de Rijksoverheid en de grote schuld die Haarlem heeft, zijn opnieuw maatregelen nodig om tot een sluitende begroting en meerjarenraming te kunnen komen. Vanaf 2015 moet daarom nog eens 10 miljoen structureel worden bezuinigd.

Eerdere bezuinigingen zijn voor een groot deel ingevuld met efficiencymaatregelen en door kaasschaven op begrotingsposten. Daar zit geen ruimte meer in. Om de bezuiniging van 10 miljoen structureel in te vullen, moet Haarlem zich bezinnen op haar taken.

Het college van B en W heeft daarom een inventarisatie gemaakt van mogelijke maatregelen om die bezuinigingen in te vullen, aan de hand van de taken die de gemeente uitvoert. De mogelijke bezuinigingen, die worden gerealiseerd door het niet of minder uitvoeren van de genoemde taken, zijn evenwichtig verdeeld over verschillende beleidsterreinen.

De gemeenteraad moet uiteindelijk keuzes maken welke taken wel en welke taken niet of minder worden uitgevoerd.

Om de juiste afwegingen te kunnen maken, wil de gemeenteraad via het Digipanel Haarlem van inwoners van Haarlem weten welke taken de gemeente kan stoppen of welke taken minder (intensief) kunnen worden uitgevoerd, binnen de wettelijke mogelijkheden.

Het enquête onder het digipanel is uitgevoerd in januari 2014.

De respons bedroeg 53%.

De voorlopige uitkomsten van dit onderzoek zijn aangeboden aan de raad op 30 januari 2014, tijdens een “Stadsgesprek”.

Een verslag van dit stadsgesprek is te vinden op de facebook pagina van de gemeente Haarlem.

Samenvatting

Van 37 mogelijke bezuinigingsmaatregelen konden panelleden aangeven of ze het er al dan niet mee eens zijn. Het afzien van de bouw van de nieuwe Duinwijckhal (sporthal voor badminton) krijgt de meeste steun, gevolgd door het beëindigen van de stedenbanden (Angers, Osnabrück en Mutare) en verdere digitalisering van het parkeren in de stad.

Onpopulaire bezuinigingsmaatregelen zijn het inperken van activiteiten die de veiligheid op straat verbeteren en overlast beperken.

Bezuinigingen op cultuur, regelgeving en dienstverlening (meer digitalisering) leveren het meeste op.

Het panel mocht ook zelf bezuinigingssuggesties doen.

Veel daarvan gaan over efficiënter werken en minder ambtenaren. Ook vaker genoemd: meer aan de burger overlaten, samenwerking met andere gemeentes en het inzetten van uitkeringsgerechtigden voor bijvoorbeeld het onderhoud van de openbare ruimte.

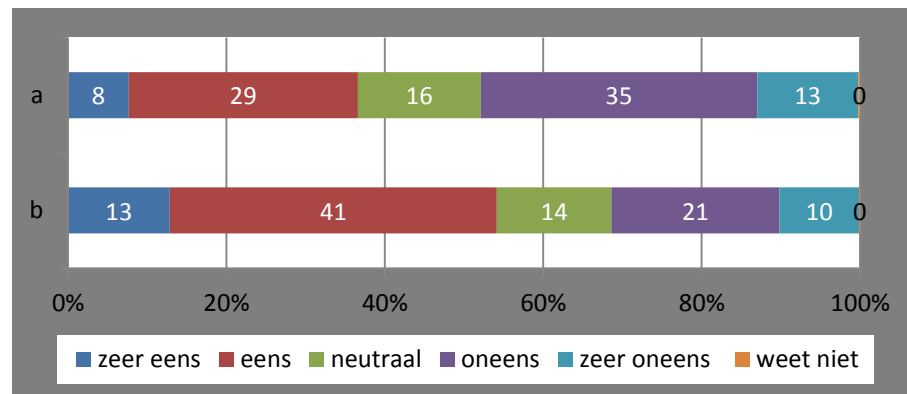
2 Bezuinigen op taken: dienstverlening en stedenbanden

In hoeverre is men het eens met de volgende besparende maatregelen? Het zijn er 37, geordend in veertien clusters van gemeentelijke taken.

Cluster 1: Dienstverlening/communicatie burger en bedrijven

- a. Communicatie met bewoners, bedrijven en organisaties verloopt voortaan uitsluitend digitaal
- b. Minder balie-service: levering van producten verloopt voortaan waar mogelijk digitaal

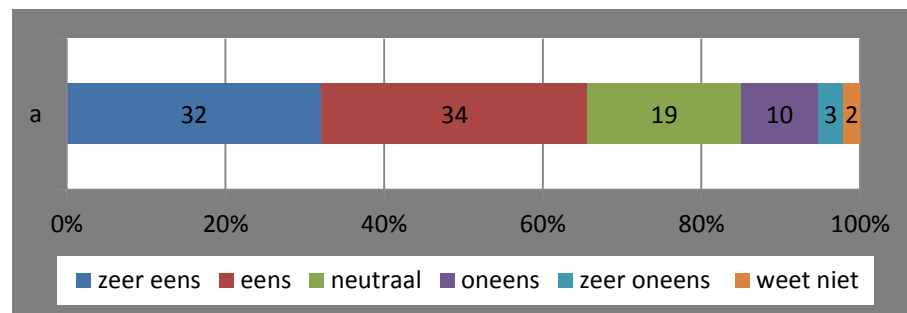
Volledig digitale communicatie is voor bijna de helft van de panelleden geen goede optie; de gemeentelijke producten zoveel mogelijk digitaal aanbieden kan op iets meer steun rekenen (54%).

Cluster 2: Onderhouden stedenbanden

- a. Beëindigen stedenbanden met Angers (Frankrijk), Osnabrück (Duitsland) en Mutare (Zimbabwe)

Een ruime meerderheid van 2/3 is het eens met het beëindigen van de stedenbanden.

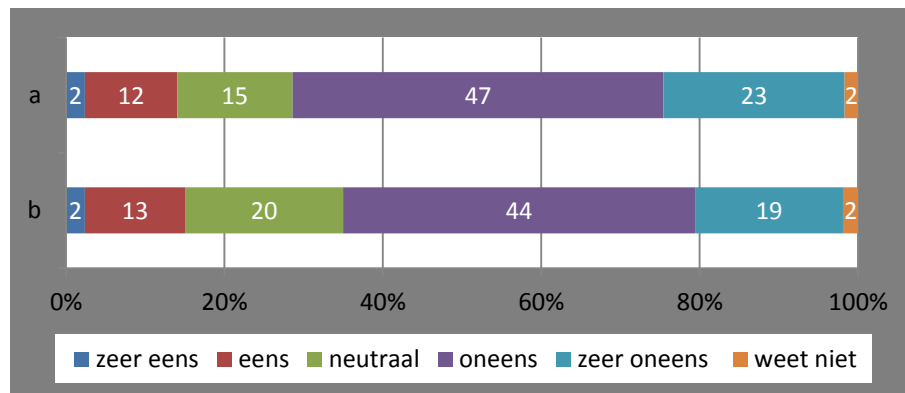

3 Bezuinigen op taken: brandweezorg , regelgeving en veiligheid

Cluster 3: Regionale brandweezorg en crisisbeheersing

- a. Verminderen/stoppen met jeugdbrandweer, duikploegen en defibrillatoren
- b. Verminderen/stoppen met voorlichting, controles en onderzoeken

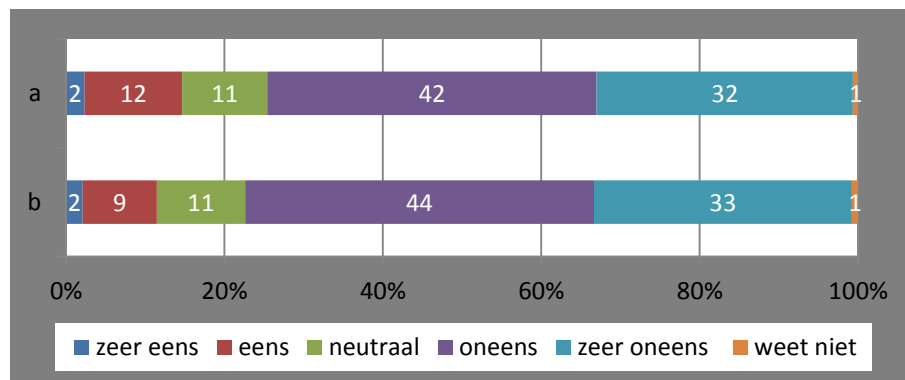
Voor een ruime meerderheid van de panelleden zijn beide voorstellen geen acceptabele bezuinigingsmogelijkheden.

Cluster 4: Regelgeving en handhaving

- a. Afschaffen vergunningen op onder meer horeca en evenementen
- b. Afschaffen regels drank- en horeca en opvanglocaties

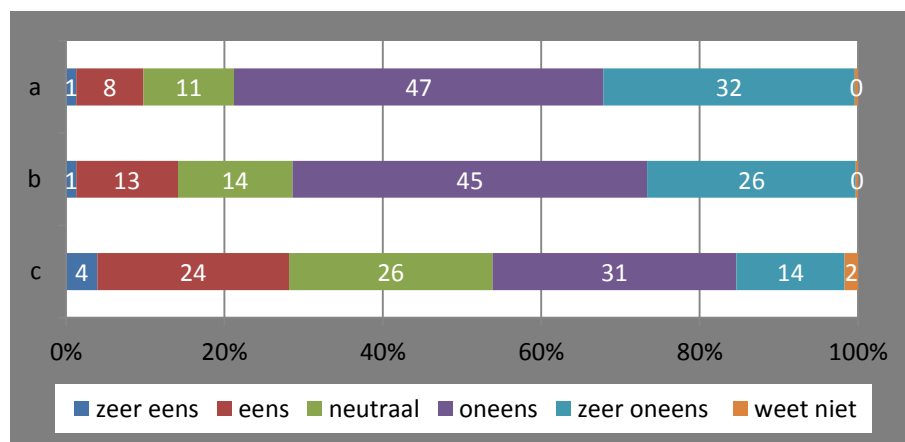
Rond de driekwart van de panelleden is het niet eens met deze bezuinigingsvoorstellen..

Cluster 5: Zorg voor fysieke en sociale veiligheid

- a. Minder gemeentelijke inzet op jeugd en veiligheid
- b. Minder veiligheidsmaatregelen uitgaan, evenementen en overlast
- c. Verlagen ambitieniveau Haarlemse crisisorganisatie, bijvoorbeeld door minder training en oefening voor medewerkers binnen de crisisorganisatie

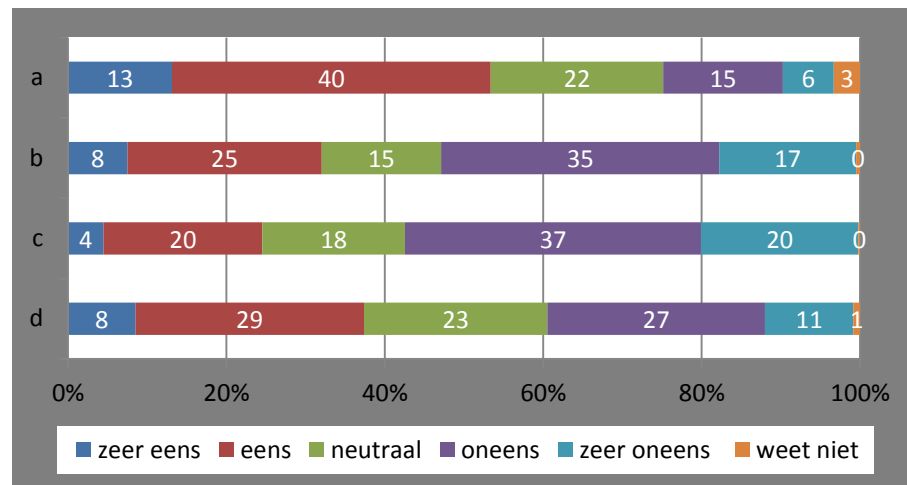
Bezuinigen op veiligheid rond jeugd en uitgaan/evenementen is voor een groot deel van het panel geen optie. Het verlagen van het ambitieniveau van de crisisorganisatie stuit op minder weerstand.

Cluster 6: Voorzieningen en activiteiten onderwijs en kennisoverdracht

- a. Verlagen voorzieningenniveau: geen nieuwe middelbare school bouwen in Schalkwijk
- b. Beperken regeling leerlingenvervoer (tot wettelijk niveau) en stoppen schoolzwemmen
- c. Verlagen subsidie bibliotheek
- d. Stopzetten gemeentelijke inzet natuur- en milieueducatie

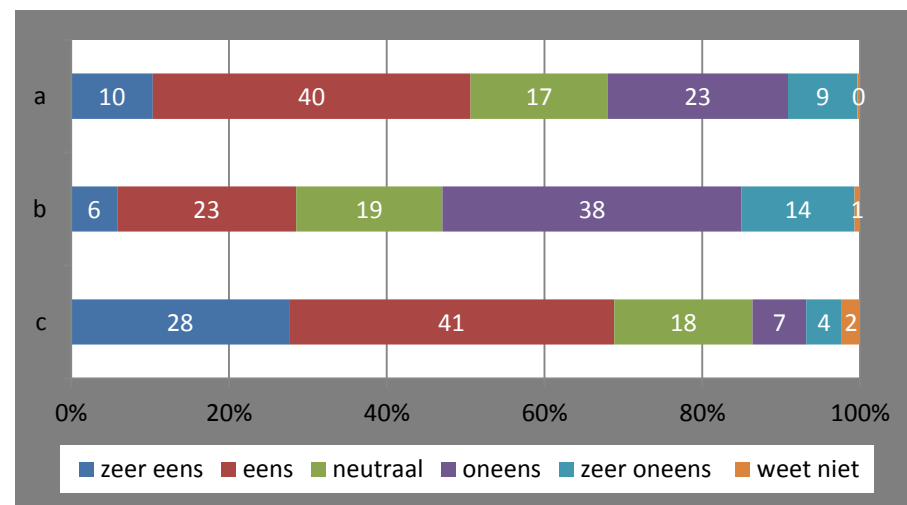
De meeste steun krijgt de maatregel om geen nieuwe middelbare school in Schalkwijk mogelijk te maken (53%). Bewoners van Schalkwijk.....Verlaging van de subsidie voor de bibliotheek vindt meer dan de helft van de panelleden geen goed idee. Over voortzetten natuur- en milieueducatie zijn de meningen duidelijk verdeeld.

Cluster 7: Beheer/onderhoud sportvoorzieningen en verstrekken van sportsubsidies

- a. Minder huursubsidie op sportaccommodaties
- b. Minder accommodaties door verkoop van sportcomplexen, sluiten zwembad of afstoten gymzalen
- a. Afzien van nieuwbouw Duinwijckhal (badmintonhal)

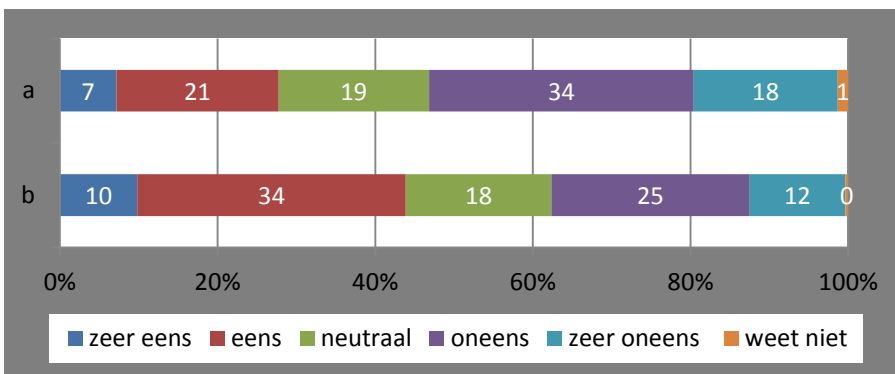
Met name het afzien van de bouw van een nieuwe Duinwijckhal kan op steun rekenen (van bijna 70%), de helft van de panelleden is ook voor het verminderen van de huursubsidie op sportaccommodaties. Een meerderheid is tegen verkoop of sluiten van sportaccommodaties.

Cluster 8: Financiering cultuurpodia

- a. Sluiten Egelantier
- b. Verminderen exploitatiesubsidie aan de grote podia

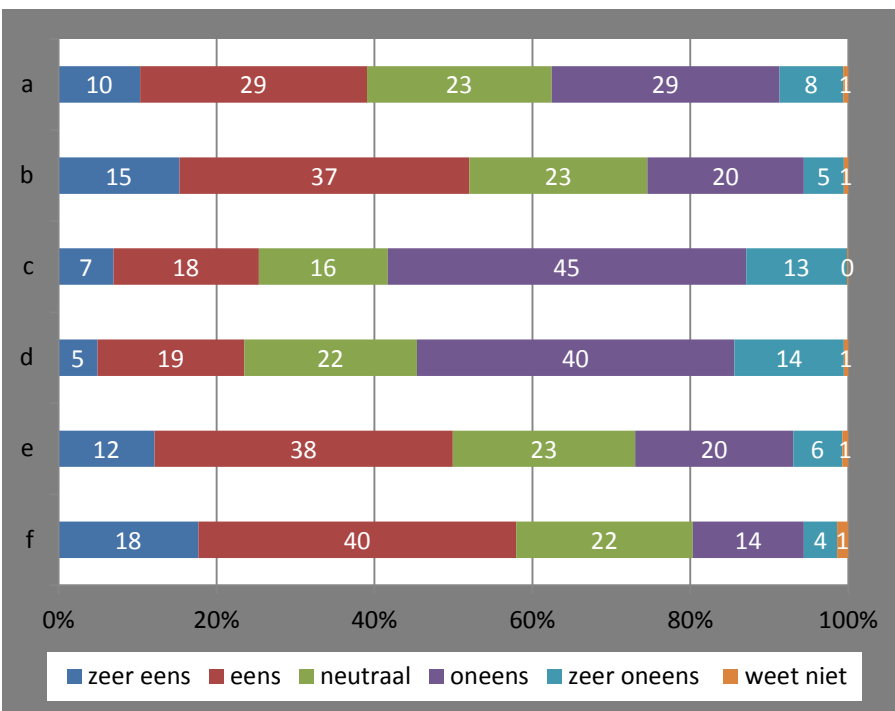
Het sluiten van de Egelantier is voor een meerderheid een brug te ver. Ten aanzien van de grotere podia is men wat welwillender: 44% is er voor de subsidie terug te brengen.

Cluster 9: Stimuleren van culturele en toeristische activiteiten

- a. Stopzetten gemeentelijke financiering van bespeling beiaard en orgels
- b. Stopzetten subsidies amateurkunst
- c. Stopzetten cultuureducatie (bijv. schoolbezoek aan musea)
- d. Verminderen subsidie musea
- e. Beperken evenementen en projecten
- f. Versoberen city marketing

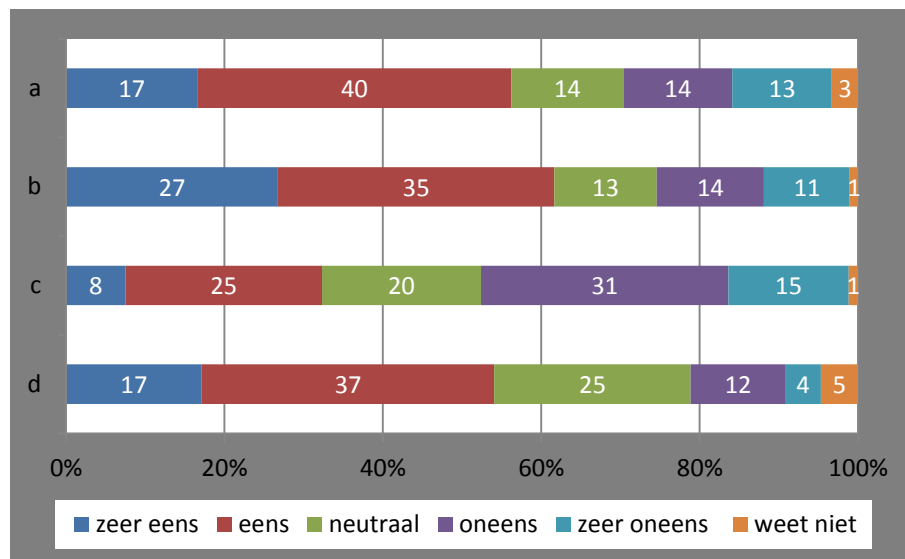
Cultuureducatie en het subsidiëren van musea kunnen wat betreft de panelleden doorgaan. Over de beiaard zijn de meningen verdeeld en amateurkunst, evenementen en citymarketing kunnen op minder steun rekenen: (meer dan) de helft wil daar wel op bezuinigen.

Cluster 10: Reguleren en handhaven parkeren

- a. Parkeerverbod in vergunningengebied rond de binnenstad omzetten in betaald parkeren
- b. Digitalisering van parkeren (kenteken-parkeren, geen papieren vignettes meer)
- c. Stopzetten van beheer gebouwde particuliere fietsenstallingen
- d. Stopzetten beheer buurt-bewonersgarages

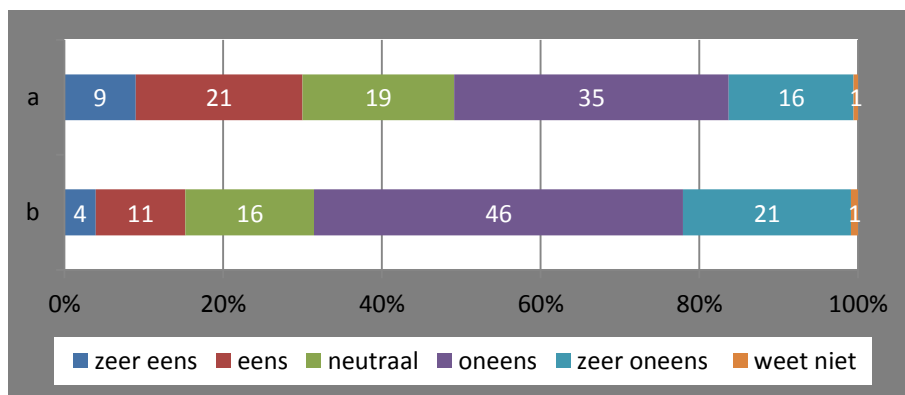
Drie van de vier maatregelen krijgen brede steun: meer dan de helft is voor bezuinigen. Alleen het stopzetten van het beheer van fietsenstallingen is een maatregel die meer tegenstanders dan voorstanders telt.

Cluster 11: Zorg voor bereikbaarheid en mobiliteit

- a. Geen plannen voor nieuwe wegen, garages, verbeteren van doorstroming
- b. Geen plannen voor verbetering verkeersonveilige locaties/blackspots en verkeersveiligheids campagnes

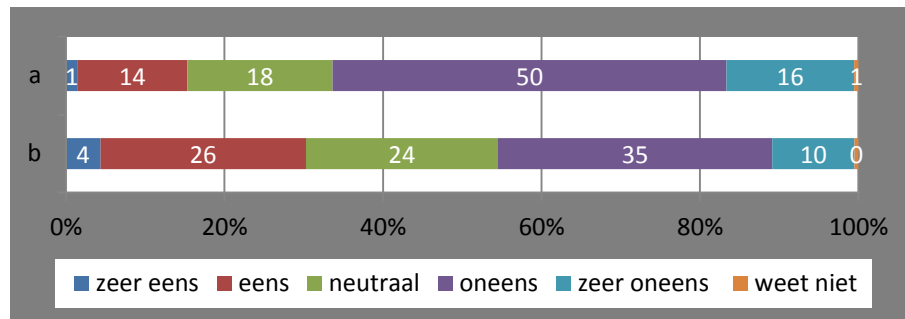
Geen van beide bezuinigingsvoorstellen krijgt brede steun. Vooral de verkeerveiligheid is voor de panelleden een taak waar niet op bekniibeld mag worden.

Cluster 12: Onderhoud openbare ruimte

- a. Minder onderhoud op bestaande voorzieningen
- b. Verminderen van voorzieningen in de openbare ruimte

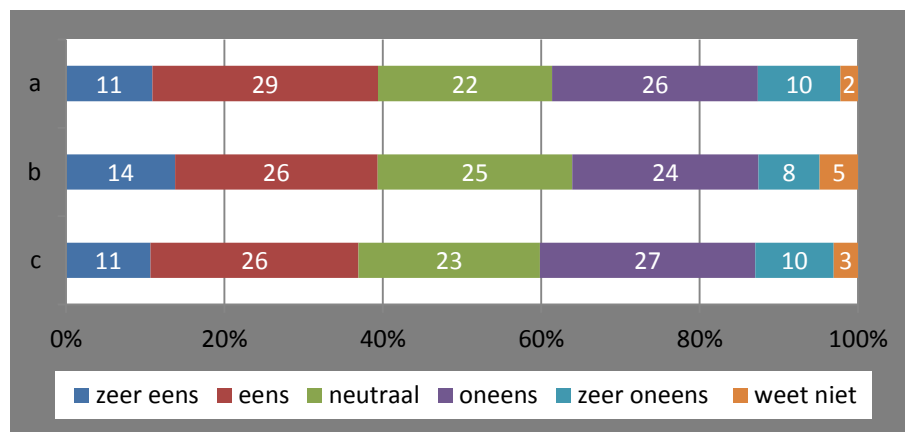
Liever minder voorzieningen dan minder onderhoud, is de boodschap uit deze cluster. Bijna 2/3 is tegen bezuiniging op onderhoud.

Cluster 13: Minimabeleid

- a. Beperken financiële ondersteuning minima tot het wettelijk minimum
- b. Afschaffen Haarlempas
- c. Beperken Bijzondere Bijstand tot het wettelijk minimum

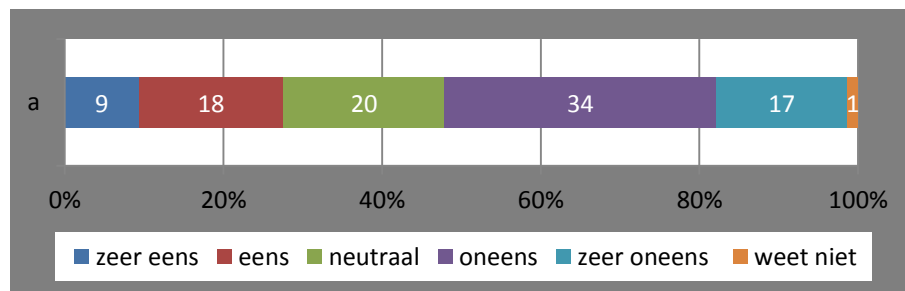
Over het schrappen in het minimabeleid lopen de meningen uiteen: voor- en tegenstanders zijn ongeveer in evenwicht.

Cluster 14: Schuldsanering

- a. Stopzetten preventie-activiteiten

De preventie-activiteiten in het kader van schuldsanering zijn minder omstreden: meer dan de helft wil er niet op te bezuinigen.

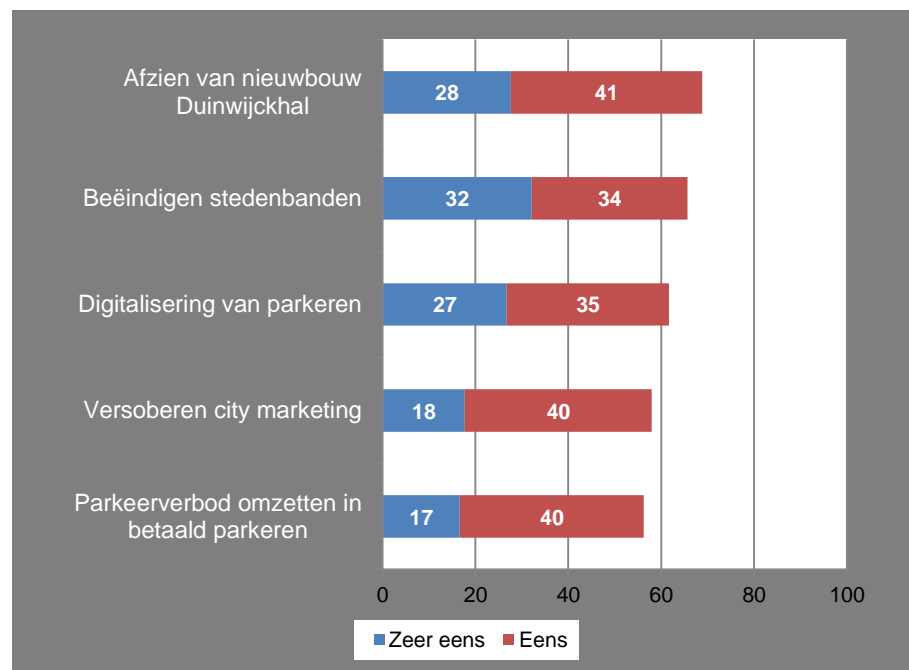

Top 5 bezuinigingsmaatregelen

In de grafiek hiernaast zijn de vijf bezuinigingsmaatregelen te zien die de meeste steun van de digipanelleden kregen. Daarbij scoorde “beëindiging stedenbanden” het hoogste percentage “zeer eens”. Verder is meer dan 50% van de ondervraagden het (zeer) eens met de maatregelen: stopzetten beheer buurt-bewonersgarages, minder balie-service, geen nieuwe middelbare school bouwen in Schalkwijk, stopzetten subsidies amateurkunst, minder huursubsidie op sportaccommodaties en beperken evenementen en projecten.

Aan de panelleden is ook gevraagd op welke partij ze zouden stemmen bij een gemeenteraadsverkiezing, uitgaande van de partijen in de huidige raad. Het blijkt dat de aanhangers van de grote partijen weinig verschillen in hun belangrijkste bezuinigingskeuzes. Aanhangers van CDA en SP zijn minder enthousiast over stopzetten beheer buurt-bewonersgarages en verminderde balieservice. PvdA- en GroenLinks-stemmers lopen minder warm voor bezuinigingen op amateurkunst.

Als we de grens leggen bij 50% steun voor een bepaalde maatregel (zeer eens + eens) zijn VVD-stemmers het meest geneigd tot bezuinigen, nl. op zeventien onderwerpen. Meer dan 70% steun is er bij de VVD achterban voor snijden in minima-regelingen. Onder SP-stemmers krijgen maar zes maatregelen steun van de helft of meer.

Top 5 van bezuinigingsmaatregelen die *niet* worden gesteund

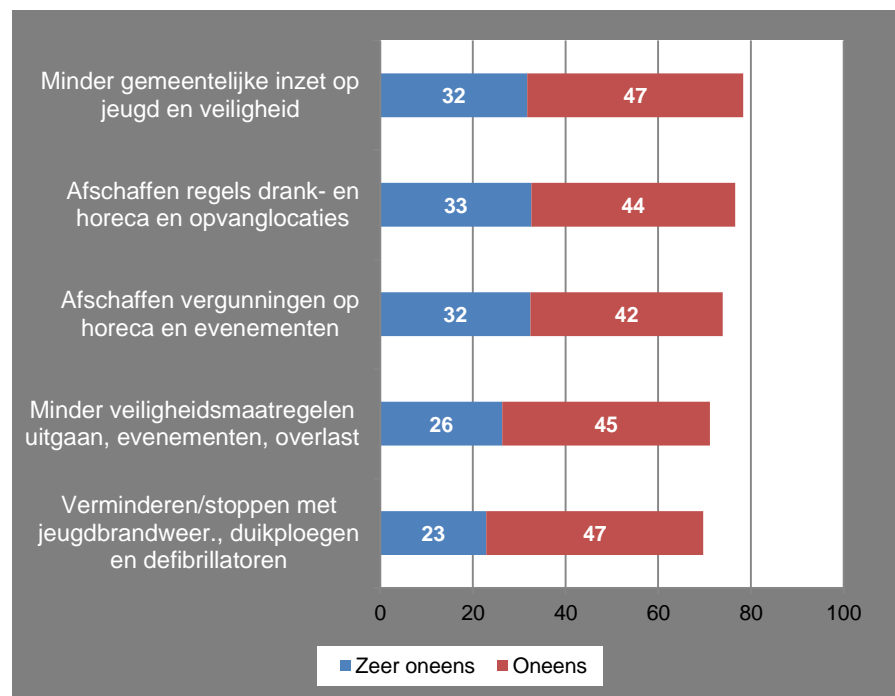
Minder inzet op jeugd en veiligheid is de minst populaire bezuinigingsmaatregel: bijna 80% van de panelleden is er tegen. Ook de andere impopulaire maatregelen hebben te maken met veiligheid en overlast.

Net buiten de top 5, maar wel maatregelen waar een ruime meerderheid het (zeer) mee oneens is: geen plannen meer maken voor verkeersonveilige situaties, minder onderhoud op bestaande voorzieningen in de openbare ruimte en verminderen/stoppen met voorlichting, controles en onderzoeken aangaande brandveiligheid.

Ook hier is er redelijke gelijkgezindheid bij de achterbannen van de grotere politieke partijen. Bij de meeste is 65% of meer ook tegenstander van de genoemde vijf maatregelen.

De SP is koploper bij de aantallen taken waarop niet bezuinigd zou moeten worden: voor deze partijaanhang zijn 19 maatregelen taboe (50% of meer oneens); bij de VVD-achterban gaat het om 9 maatregelen.

De SP- aanhang is al enige in meerderheid tegen bezuinigingen op minima; VVD-stemmers vinden voor driekwart dat niet bezuinigd mag worden op nieuwe wegen en p-garages. Driekwart van de Groen Links-stemmers is weer tegen bezuiniging op cultuureducatie en bibliotheek. Bezuinigingen op het verbeteren van verkeersonveilige situaties ligt de kiezers van D66, PvdA en Groen Links relatief zwaar op de maag: rond driekwart is het daar (zeer) mee oneens.

Hoeveel bezuinigen op welke taak

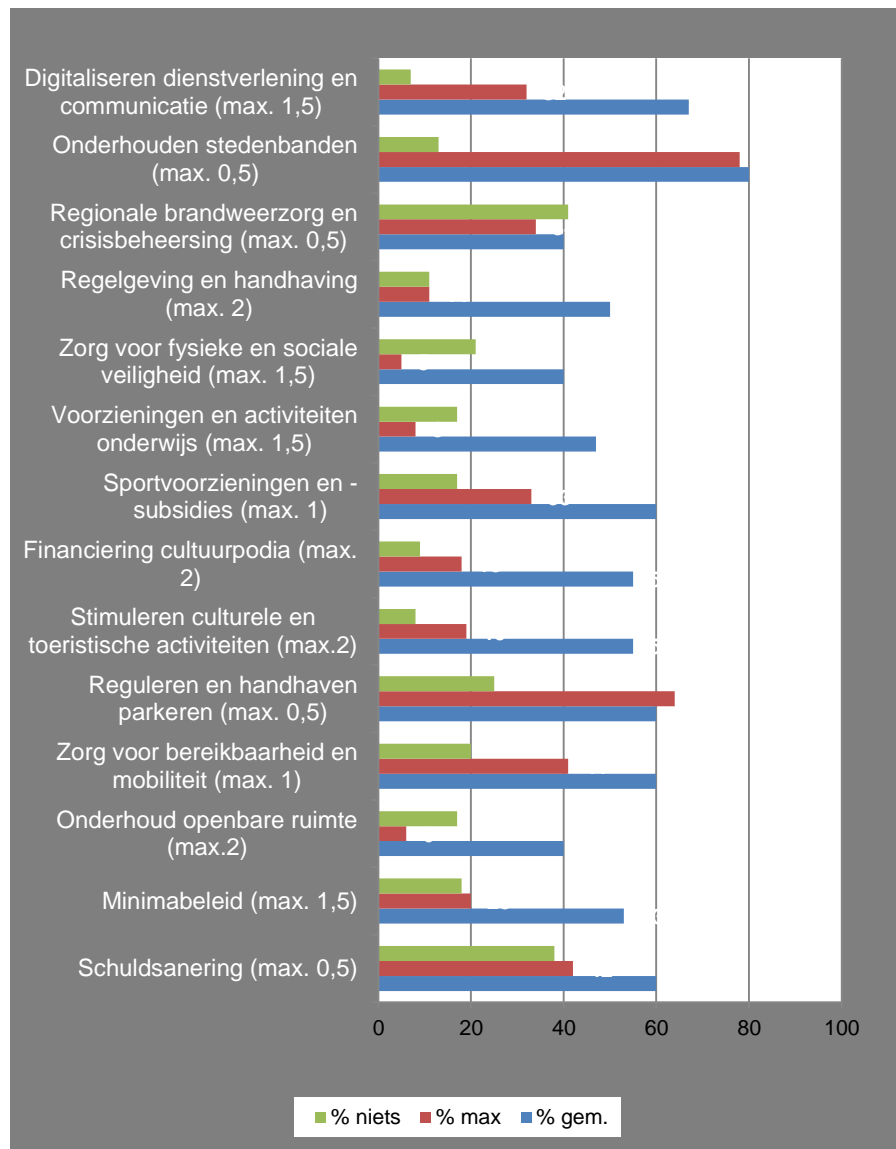
Naast de vraag of men het eens is met de verschillende bezuinigingsmaatregelen, konden panelleden ook aangeven hoeveel er op de verschillende taken zou moeten worden bezuinigd. De benodigde 10 miljoen moest worden uitgesmeerd over de 14 taken.

Per taak staat tussen haakjes het maximale bezuinigingsbedrag in miljoenen. Het “% gem.” geeft aan hoeveel procent van dit maximum volgens het panel gemiddeld mag worden bezuinigd. Het “% max” is het percentage panelleden dat heeft gekozen voor een volledige bezuiniging op deze taak: het maximale bedrag. Het “% niets” is het percentage panelleden dat op de betreffende taak niets wil bezuinigen.

Op stedenbanden mag volgens het panel voor 80% bezuinigd worden, het hoogste percentage. Dit levert een bedrag op van €400.000. Er zijn drie taken met een gemiddelde bezuiniging van 40%, het laagste percentage: brandweer/crisisbeheersing, fysieke en sociale veiligheid en onderhoud openbare ruimte.

De bezuinigingen op cultuur leveren het meeste op: gemiddeld 55% van 4 miljoen (cultuurpodia en stimuleren culturele en toeristische activiteiten).

Als het percentage dat maximaal wil bezuinigen en het percentage dat niks willen bezuinigen allebei laag zijn (bijv. bij regelgeving en handhaving) is er een grote groep die rond het gemiddelde zit en ongeveer de helft wil bezuinigen. Als beide percentages hoog zijn (bijv. bij brandweezorg en schuldsanering), is er sprake van een duidelijk meningsverschil binnen het panel.

Het digipanel kreeg ook de vraag voorgelegd om met “innovatieve” suggesties te komen voor bezuinigingen.

Veel opmerkingen gaan over het gemeentelijk apparaat: minder ambtenaren, efficiënter werken, goedkopere huisvesting en meubilair.

Verder willen veel panelleden snijden in dure projecten of gewoon minder projecten.

Hiernaast enkele opvallende en/of vaker genoemde suggesties:

Intensieve samenwerking met andere gemeentes

Meer aan de markt overlaten

Nieuwjaars-receptie afschaffen

Openbaar groen te koop aanbieden

Meer LED-verlichting

Alle subsidies onder een vergrootglas

Niet iets vervangen als het niet strikt nodig is

Niet bezuinigen maar juist investeren met het oog op de toekomst

WMO-vervoer voor ouderen en minima anders regelen (Haarlem-Sjopper)

Werklozen inzetten bij onderhoud openbare ruimte

Randgemeenten laten bijdragen aan onze voorzieningen

Minder raadsleden

Verkeerslichten uitzetten buiten de spits

Burgers meer zelf laten doen

Opdrachtgever	Samenstelling Gemeente Haarlem Onderzoeken Statistiek Postbus 511/2003 Haarlem Telefoon: 023-5113018 E-mail: o.e.n.s@haarlem.nl	Internet: www.haarlem.nl/ feiteencijfers	Auteur Wim Molenaar Databewerking Djamal Bouznad Martijn Canisius	Bronvermelding Alles uit deze uitgave mag vrij worden gebruikt, mits onderduidelijke vermelding van de samensteller en de naam van de rapportage
----------------------	---	---	--	---